

A hatósági ügyek kezelése során alkalmazott legfontosabb jogszabályok magyarázata

**Zalalövő Város Polgármesteri Hivatala
2010. november**

Adóhatósági jogszabályok

2003. évi XCII. Törvény az adózás rendjéről

Az adózás rendjéről szóló törvény célja az adózás rendjének, az eljárás törvényessége és eredményessége érdekében az adózók és az adóhatóságok jogainak és kötelezettségeinek egységes szabályozása. Az adózó és az adóhatóság a törvényeknek megfelelően gyakorolhatja jogait és teljesíti kötelezettségeit. Ha a törvény az adóhatóságot mérlegelésre jogosítja fel, azt csak a felhatalmazás céljának megfelelően, a törvényes keretek között gyakorolhatja. Az adóhatóság minden ügyben megkülönböztetés nélkül, a törvényeknek megfelelően köteles eljárni és intézkedni. Ha nemzetközi szerződés másképp nem rendelkezik, a magánszemélyek adóügyeiben tilos állampolgárság szerint megkülönböztetést tenni. Az adóhatóság az adózónak a törvények megtartásához szükséges tájékoztatást megadja, az adóbevallás, az adóbefizetés rendjét vele megismerteti, az adózót jogainak érvényesítésére figyelmezteti. Az adózó köteles a jogait jóhiszeműen gyakorolni és elősegíteni az adóhatóság feladatainak végrehajtását. Az adóhatóság köteles méltányosan eljárni, és ha a törvényekben, illetve e törvényben meghatározott feltételek fennállnak, az adótartozást mérsékli, illetve fizetési könnyítést engedélyez. A szerződést, ügyletet és más hasonló cselekményeket valódi tartalmuk szerint kell minősíteni. Az érvénytelen szerződésnek vagy más jogügyletnek az adózás szempontjából annyiban van jelentősége, amennyiben gazdasági eredménye kimutatható. A szokásos piaci ártól eltérő szerződési feltételeket alkalmazó kapcsolt vállalkozások ügyleteit adózási szempontból a szokásos piaci ár alapulvételével kell minősíteni. Nem alkalmazható e rendelkezés, ha a kapcsolt vállalkozások magatartása megfelel a független felektől az adott esetben elvárható piaci magatartásnak. Az adókötelezettséget nem befolyásolja az, hogy a magatartás (cselekmény, mulasztás) törvényi rendelkezésbe ütközik, vagy sérti a jó erkölcsöt. Az adójogviszonyokban a jogokat rendeltetésszerűen kell gyakorolni. Az adótörvények alkalmazásában nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak az olyan szerződés vagy más jogügylet, amelynek célja az adótörvényben foglalt rendelkezések megkerülése. Az ilyen esetekben az adóhatóság az adót az összes körülményre, különösen a rendeltetésszerű joggyakorlás esetén irányadó adófizetési kötelezettségre figyelemmel - ha az adó alapja így nem állapítható meg, becsléssel - állapítja meg.

A törvény főbb fejezetei:

- Általános rendelkezések (alapelvek, a törvény hatálya)
- Az adózó és az adóhatóságok
- Egyes adókötelezettségek (a bejelentés szabályai, adómegállapítás, adóbevallás)
- Nyilvántartás, adatszolgáltatás, adótitok
- Az Európai Közösség adóügyi együttműködési szabályainak alkalmazása
- Hatáskör, illetékesség
- Adóigazgatási eljárás (ellenőrzés, hatósági eljárás, végrehajtási eljárás)
- Jogkövetkezmények (késedelmi pótlék, önellenőrzési pótlék, adóbírság, mulasztási bírság)
- Vegyes rendelkezések
- Záró és átmeneti rendelkezések

1990. évi C. törvény a helyi adókról

Hazánkban a demokratikus választással létrejöttek az önszervező helyi hatalomgyakorlás szervezeti kereteit megteremtő önkormányzatok. A települési önkormányzatok alapvető feladata - a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett - a helyi közszolgáltatások biztosítása.

E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása - melynek során nélkülözhetetlen a helyi közösségek kezdeményezőkézsége, áldozatvállalása is - elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a helyi adók rendszere. Ez a települési önkormányzat számára lehetőséget teremt a helyi szuverén adóztatási jog gyakorlására, s ezzel együtt a helyi adópolitika kialakítására.

Az Országgyűlés a helyi adóztatás kiemelkedő jelentőségét mérlegelve a települési önkormányzat önálló gazdálkodásában - összhangban a Magyar Köztársaság Alkotmányával és a helyi önkormányzatokról szóló törvény rendelkezéseivel – megalkotta a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényt.

- A törvény főbb fejezetei:
- Az adómegállapítás joga és az adókötelezettség
- Az egyes adókra vonatkozó különös rendelkezések
 - vagyoni típusú adók (építményadó, telekadó)
 - kommunális típusú adók (kommunális adó, idegenforgalmi adó)
 - iparüzési adó (állandó és ideiglenes jelleggel végzett tevékenység utáni adó)
- Záró rendelkezések

Építéshatósági jogszabályok

1997. évi LXXVIII. Törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

Az Országgyűlés az épített környezet alakításával és védelmével kapcsolatos alapvető követelményekről, eszközökről, jogokról és kötelezettségekről, továbbá az ezekkel kapcsolatos feladatokról, hatáskörökről és hatósági jogkörökről a Magyar Köztársaság Alkotmányának 70/D. §-ának (2) bekezdése, illetve a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény alapján a következő törvényt alkotta.

- általános rendelkezések
- a településrendezés
- az építési folyamat szabályozása
- az épített környezet fenntartása, használata és értékeinek védelme
- vegyes és záró rendelkezések

193/2009. (IX.15.) Korm. rendelet az építésügyi hatósági eljárásokról és az építésügyi hatósági ellenőrzésről

E rendeletet - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 2. § 36. pontja szerinti építési tevékenységgel kapcsolatos építésügyi hatósági eljárásra és az építésügyi hatósági ellenőrzésre kell alkalmazni.

- általános rendelkezések
- az építésügyi hatósági eljárások közös szabályai
- az egyes építésügyi hatósági eljárások
- záró rendelkezések

37/2007. (XII.13.) ÖTM rendelet az építésügyi hatósági eljárásokról, valamint a telekalakítási és az építészeti-műszaki dokumentációk tartalmáról

Ezt a rendeletet a (2) bekezdésben foglalt kivétellel alkalmazni kell az Étv. 2. § 36. pontja szerinti építési tevékenységgel kapcsolatos építésügyi hatósági eljárás lefolytatásához szükséges építészeti-műszaki dokumentáció tartalmi követelményére.

- általános rendelkezések
- az egyes építésügyi hatósági eljárások
- kötelezési és végrehajtási eljárás, az építészeti-műszaki dokumentáció
- záró rendelkezések

191/2009. (IX.15.) Korm. rendelet az építőipari kivitelezési tevékenységről

E rendelet hatálya - a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - kiterjed
a) az építőipari kivitelezési tevékenység folytatására,

- b) az építőipari kivitelezési tevékenység megvalósításában részt vevő építtető, beruházásleboncolító, építészeti-műszaki tervező (a továbbiakban: tervező), tervellenőr, kivitelező, felelős műszaki vezető, tervezői művezető, építési műszaki ellenőr és az építtetői fedezetkezelő feladataira,
- c) az építési napló, az építési napló alvállalkozói nyilvántartása és a felmérési napló vezetésére,
- d) a kivitelezési dokumentáció tartalmi követelményeire,
- e) az építőipari kivitelezési tevékenység pénzügyi fedezetének, valamint a kivitelező által nyújtott biztosíték kezelésének rendjére,
- f) az építőipari kivitelezési tevékenység megkezdésével kapcsolatos eljárásra és adatszolgáltatásra,
- g) az építőipari kivitelezési tevékenység befejezésével kapcsolatos eljárásokra,
- h) az építészeti-műszaki tervezési (a továbbiakban: tervezési) és az építési szerződés kötelező tartalmi és formai előírásaira,
- i) a vállalkozói díjjal kapcsolatos szabályozásra,
- j) az építőipari kivitelezési tevékenységet végzők névjegyzékének a vezetésére.

Fejezetek:

- általános rendelkezések
- építőipari kivitelezési tevékenység
- az építőipari kivitelezési tevékenység résztvevői
- a kivitelezési dokumentáció
- építési napló
- az építőipari kivitelezési tevékenység megkezdésének és az adatok változásának bejelentése
- az építőipari kivitelezési tevékenység befejezése
- záró rendelkezések

253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

Területet felhasználni, továbbá telket alakítani, építményt, építményrészt, épületegyüttest építeni, átalakítani, bővíteni, felújítani, helyreállítani, korszerűsíteni és lebontani, elmozdítani, a rendeltetését megváltoztatni (a továbbiakban együtt: építési munka) és ezekre hatósági engedélyt adni e rendelet és mellékletei, valamint a helyi településrendezési eszközök (a helyi építési szabályzat és a szabályozási terv) rendelkezései szerint szabad.

Fejezetek:

- általános rendelkezések, településrendezési eszközök
- településrendezési követelmények, településszerkezet, területfelhasználás, a területfelhasználási egységek tagozódása
- beépítésre szán területek
- beépítésre nem szán területek
- építmények elhelyezése
- építmények közműellátása
- építmények létesítési előírásai, általános előírások

- épületszerkezetek
- beépített vezetékhálózatok, berendezések
- helyiségek általános előírásai
- egyes helyiségek, terek
- építmények, önálló rendeltetési egységek általános előírásai egyes építmények, önálló rendeltetési egysége
- vegyes és záró rendelkezések, az egyes előírásoktól való eltérés feltételei

Gyámhatósági jogszabályok

331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről

A gyámhatóság szervezete

- 1. § (1)** A gyámhatóság feladat- és hatáskörét
- a) a települési önkormányzat jegyzője,
 - b) a városi gyámhivatal,
 - c) a szociális és gyámhivatal gyakorolja.

A városi gyámhivatal feladat- és hatásköre

- 4. §** A városi gyámhivatal a gyermekek védelme érdekében
- a) elhelyezi a gyermeket ideiglenes hatállyal a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve nevelőszülőnél, vagy - ha erre nincs mód - gyermekotthonban, fogvatékos személyek otthonában vagy pszichiátriai betegek otthonában,
 - b) megállapítja a szülői felügyeleti jog feléledését,
 - c) dönt az általa elrendelt és a más szerv által alkalmazott ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatáról, megszüntetéséről és megváltoztatásáról,
 - d) átmeneti nevelésbe veszi a gyermeket, és egyidejűleg gyámot (hivatásos gyámot) rendel,
 - e) tartós nevelésbe veszi a gyermeket, és egyidejűleg gyámot (hivatásos gyámot) rendel,
 - f) dönt az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásáról,
 - g) figyelemmel kíséri az átmeneti nevelésbe vett gyermek és a szülő kapcsolatának alakulását, a szülőnek a gondozó személlyel vagy intézménnyel való együttműködését,
 - h) dönt a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételének megszüntetéséről,
 - i) dönt az utógondozás és az utógondozói ellátás elrendeléséről,
 - j) dönt a gondozásdíj-fizetési kötelezettség megállapításáról, illetve megszüntetéséről,
 - k) megállapítja az átmeneti vagy a tartós nevelésbe vett gyermek lakóhelyét,
 - l) dönt az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett, speciális szükségletű gyermek nevelési felügyeletéről,
 - m) közreműködik a bírósági végrehajtási eljárásban,
 - n) eljár az eredménytelen védelemben vételről szóló jegyzői értesítés alapján.
- 5. §** A városi gyámhivatal a pénzbeli támogatásokkal kapcsolatban dönt
- a) az otthonteremtési támogatás megállapításáról,
 - b) a gyermektartásdíj megelőlegezéséről.
- 6. §** A városi gyámhivatal a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében
- a) teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
 - b) megállapítja a gyermek családi és utónevét,
 - c) hozzájárul - cselekvőképtelen jogosult esetén - a családi jogállás megállapítására irányuló per megindításához és egyidejűleg eseti gondnokot rendel,
 - d) a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 41. §-a alapján megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők vagy a képzelt apa adatait.
- 7. §** A városi gyámhivatal az örökbefogadással kapcsolatban

a) dönt a gyermeket örökbe fogadni szándékozók alkalmasságáról, és kérelemre elrendeli az örökbefogadásra alkalmas személyek nyilvántartásba való felvételét,

b) dönt a gyermek örökbe fogadhatónak nyilvánításáról,

c) elbírálja és jóváhagyja a szülőnek azon jognyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához,

d) dönt az örökbefogadás engedélyezéséről,

e) dönt a felek közös kérelme alapján az örökbefogadás felbontásáról,

f) kérelemre felvilágosítást adhat a vér szerinti szülő adatairól.

8. § (1) A városi gyámhivatal pert indíthat, illetve kezdeményezhet

a) a gyermek elhelyezése, illetve kiadása,

b) a gyermeket megillető tartási követelés érvényesítése,

c) a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása,

d) a gyermek örökbefogadásának felbontása,

e) a cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezés és annak megszüntetése,

f) a számadási kötelezettség, illetve a számadás helyességének megállapítása iránt.

(2) A városi gyámhivatal feljelentést tesz

a) a gyermek veszélyeztetése vagy a tartás elmulasztása,

b) a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény

miatt.

9. § A városi gyámhivatal a szülői felügyeleti joggal, illetve a gyermektartásdíjjal kapcsolatban

a) dönt a gyermek és a szülő, illetve más kapcsolattartásra jogosult személy kapcsolattartásáról,

b) intézkedik a bíróság, valamint a városi gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartás végrehajtásáról,

c) dönt a szülő jognyilatkozatának érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,

d) dönt a szülői felügyeleti jog körébe tartozó olyan kérdésről, amelyben a szülői felügyeletet együttesen gyakorló szülők nem jutottak egyetértésre,

e) hozzájárul a gyermek családba fogadásához,

f) jóváhagyja a gyermek végleges külföldre távozására vonatkozó nyilatkozatot,

g) engedélyezi a gyermek részére a szülői ház vagy a szülők által kijelölt más tartózkodási hely elhagyását, illetve a feltételek megváltozása esetén visszavonja az e tárgyban kiadott engedélyt,

h) dönt a 16. életévét betöltött gyermek házasságkötésének engedélyezéséről,

i) eljár a külföldön lakó vagy tartózkodó személy tartásdíj iránti igényével kapcsolatos ügyben,

j) engedélyezi a tanköteles gyermek művészeti, sport-, modell- vagy hirdetési tevékenység keretében történő foglalkoztatását.

10. § A városi gyámhivatal a gyámsággal és gondnoksággal kapcsolatban

a) a gyermek részére gyámot, hivatásos gyámot rendel,

b) ideiglenes gondnokot, gondnokot, hivatásos gondnokot rendel,

c) irányítja és felügyeli a gyám, a hivatásos gyám tevékenységét,

d) felfüggeszti, elmozdítja vagy felmenti a gyámot, a gondnokot,

e) külön jogszabályban meghatározott esetekben zárlatot rendel el, zárgondnokot, eseti gondnokot, ügygondnokot, az ügyei vitelében akadályozott személy képviselőjére és méhmagzat részére gondnokot rendel és ment fel, továbbá megállapítja a munkadíjukat.

11. § A városi gyámhivatal a vagyonkezeléssel kapcsolatban

a) dönt a gyermekek és gondnokoltak készpénzvagyonának gyámi fenntartásos betétben vagy fizetési számlán történő elhelyezéséről, illetve az elhelyezett pénz felhasználásáról, államilag garantált értékpapírba, biztosítási kötvénybe történő befektetéséről, letétben kezeléséről, valamint egyéb tárgyak letétbe helyezéséről,

b) dönt a gyám, a gondnok vagyon- és bérlet kezeléséhez kapcsolódó jognyilatkozata érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,

c) rendszeres felügyelete alá vonhatja a vagyonkezelést, ha a szülők a gyermek vagyonának kezelése tekintetében kötelességüket nem teljesítik,

d) elbírálja a rendszeres és az eseti számadást, meghatározott esetekben a végszámadást,

e) közreműködik a gyermekek, gondnokoltak ingó és ingatlan vagyonával és vagyoni értékű jogával kapcsolatos ügyekben,

f) közreműködik a hagyatéki eljárásban.

12. § Az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nem magyar állampolgárságú (külföldi) gyermek érdekében való intézkedésre kijelölt gyámhivatal [Gyvt. 72-73. §] feladatait a Budapest Főváros V. Kerület Gyámhivatala látja el.

1997. évi XXXI. törvénya gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

A törvény célja és alapelvei

1. § (1) E törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

(2) A törvény meghatározza az (1) bekezdésben megjelölt célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

2. § (1) A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhivatalok, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálat, más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenkifelett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és - jogszabályban meghatározottak szerint - elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.

(3) A gyermek családban történő nevelkedését segítő ellátást a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan kell nyújtani.

(4) A családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, korához és szükségleteihez igazodó gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését biztosítani kell.

3. § (1) A jogszabályban meghatározott ellátások igénybevétele általában önkéntes. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője csak törvényben meghatározott esetekben kötelezhető valamely ellátás igénybevételére.

(2) A gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
 - a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
 - a gyermektartásdíj megelőlegezése,
 - az otthonderemtési támogatás,
 - a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
 - a gyermekjóléti szolgáltatás,
 - a gyermekek napközbeni ellátása,
 - a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
 - az otthont nyújtó ellátás,
 - az utógondozói ellátás,
 - a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
 - a védelembe vétel,
 - a családbafogadás,
 - az ideiglenes hatályú elhelyezés,
 - az átmeneti nevelésbe vétel,
 - a tartós nevelésbe vétel,
 - a nevelési felügyelet elrendelése,
 - az utógondozás elrendelése,
 - az utógondozói ellátás elrendelése.
- A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalkorúak intézeti ellátása. A fiatalkorúak javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.
- Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében
 - az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
 - a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
 - a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
 - a rendőrség,
 - az ügyészség,

- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

➤ Általános rendelkezések

- Bíróság előtti eljárás

➤ Az egyes gyámhatósági ügyek közös eljárási szabályai

- Ügyfél
- Eljárás az illetékességi területen kívül
- Az eljárás megindítása
- A kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása
- Az eljárás felfüggesztése
- Irat
- Környezettanulmány
- Képviselő
- Meghallgatás
- Ismeretlen személy, ismeretlen helyen való távollét
- A tárgyalás
- Szakértő
- A döntés tartalma és közzlése
- A jogerő
- Újrafelvételi eljárás
- Végrehajtás
- Eljárási költség

➤ A szülői felügyeleti jog gyakorlásával kapcsolatos ügyek

- A gyermek családi és utónevének megállapítása
- A szülői ház elhagyása
- A gyermek végleges külföldre távozása
- Az életpálya kijelölése
- A szülők vagyonkezelése
- A törvényes képviselő
- Gyámnevezés és a gyámságból való kizárás

➤ A kapcsolattartási ügyek

- A gyermekvédelmi közvetítői eljárás

- Az átmeneti gondozásban részesülő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, valamint az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekkel való kapcsolattartás
 - A kapcsolattartási jog korlátozása, szüneteltetése és megvonása
 - A kapcsolattartás újraszabályozása
 - A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása
- A kiskorú házasságkötésének engedélyezésével kapcsolatos ügyek
- Az örökbefogadási és örökbefogadás felbontási ügyek
- Az örökbefogadhatónak nyilvánítás
 - Az örökbefogadás előtti eljárás
 - Az alkalmasság felülvizsgálata
 - Az örökbefogadás engedélyezésével kapcsolatos eljárás
 - Az örökbefogadás felbontása
 - Külföldi állampolgárságú örökbefogadóra vonatkozó rendelkezések
 - Külföldi állampolgárságú gyermek örökbefogadására vonatkozó rendelkezések
 - A Hágai Örökbefogadási Egyezményben meghatározott központi hatósági feladatok ellátása
 - Tájékoztatás a vér szerinti szülő adatairól
- A gyermek családi jogállásával kapcsolatos ügyek
- Az eljárás megindítása
 - Az apaként megnevezett férfi és az anya meghallgatása
 - A teljes hatályú apai elismerés és feltételei
 - Hozzájárulások pótlása
 - Intézkedések a gyermek születése előtt
 - A képzelt apa adatainak megállapítása
 - Ismeretlen szülőktől származó gyermek törvényes képviselőjével és anyakönyvezésével kapcsolatos eljárás
 - Intézkedések a családi jogállás rendezésére irányuló pereknél
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság
- Pénzbeli támogatás
- Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
- Óvodáztatási támogatás
- A gyermektartásdíj megelőlegezése
- Otthonteremtési támogatás

Gyermekvédelmi gondoskodás

A Gyvt. 11. §-ának (1)-(2) bekezdésében meghatározott szerv vagy személy, valamint a gyermekjóléti szolgálat akkor kezdeményezi a jegyző, illetve a gyámhivatal hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi intézkedést, ha az alapellátás nem vezet eredményre, vagy attól eredmény nem várható.

A Gyvt. 17. §-ában meghatározott szerv vagy személy köteles hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén. Az eljárást akkor is kezdeményezni kell, ha a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartást tanúsít.

- A jegyző, illetve a gyámhivatal a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedést tesz, ha:
 - a veszélyeztetettség megszüntetése a szülő együttműködésével nem biztosítható,
 - a gyermeknek nincs a szülői felügyeleti jog gyakorlására képes és jogosult szülője, és a gyermeket veszélyeztető körülmények elhárítása gyám kirendelésével sem biztosítható,
 - a gyermek saját családjában történő gondozása, a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte, vagy más családi ok miatt nem biztosított,
 - a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, de alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek szükségletei családi környezetben biztosíthatók, így különösen a szülő gondoskodik a gyermek bölcsődei, óvodai, iskolai étkeztetéséről, élelemmel, ruházattal és fejlesztő eszközökkel.
- A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedések kiválasztásánál figyelembe kell venni:
 - a veszélyeztetettség jellegét, okát, mértékét,
 - a gyermek személyiségét,
 - a gyermek családi körülményeit,
 - az intézkedés várható hatásait,
 - a gyermeknek - a Gyvt. 6. §-ának (1) és (2) bekezdésében meghatározott - saját családi környezetében történő nevelkedéséhez fűződő jogát.

Gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedések

- Védelembe vétel
- Családba fogadással kapcsolatos ügyek
- Ideiglenes hatályú elhelyezés
- Nevelésbe vétellel kapcsolatos ügyek
 - Átmeneti nevelésbe vétel
 - Az átmeneti nevelésbe vétel felülvizsgálata
 - Az átmeneti nevelésbe vétel megszüntetése és megszűnése
 - A tartós nevelésbe vétel
 - Nevelési felügyelet
 - A gondozási díj

➤ Utógondozás elrendelésével kapcsolatos ügyek

- Az utógondozás elrendelése
- Az utógondozói ellátás elrendelése

Gyámság és gondnokság

➤ A gyám és gondnok kirendelésével kapcsolatos ügyek

- A gyám kirendelése
- A gondnok kirendelése
 - Ideiglenes gondnok
 - Eseti gondnok
 - Ügygondnok
 - A méhmagzat gondnoka
 - Zárgondnok

➤ A gyám és a gondnok működésének felügyelete és irányítása

➤ A gondnokság alá helyezés, a felülvizsgálati eljárás megindítása és a gondnokság alá helyezés megszüntetése iránti perek

➤ A törvényes képviselő vagyonkezelésével kapcsolatos ügyek

- Az ingatlan vagyonnal kapcsolatos ügyek
- Az ingó vagyonra vonatkozó jognyilatkozatok

➤ Öröklési ügyek

- Intézkedések a hagyatéki eljárás megindítása előtt
- Intézkedések a hagyatékátadó végzés alapján

➤ A gyám és a gondnok számadására vonatkozó általános szabályok

➤ A gyám számadására vonatkozó külön szabályok

➤ A gondnoki számadásra vonatkozó külön szabályok

➤ Nemzetközi vonatkozású ügyek

Szabálysértési eljárások ügymenete

A szabálysértési eljárások lefolytatásának alapvető szabályait a **szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény határozza meg**. Az említett jogszabály első része az eljárásra vonatkozó általános szabályokat, második része magát az eljárást szabályozza. A második rész magában foglalja az első fokú eljárást, a jogorvoslati szakaszt és a végrehajtási eljárást is. A törvény harmadik rész már az egyes szabálysértési tényállásokról szól, melyhez szorosan kapcsolódik **az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet**. Említetteken kívül az önkormányzat illetékességi területére nézve rendeletben egyes cselekményeket szabálysértésé nyilváníthat.

Alapvetően a szabálysértés hivatalból üldözendő cselekmény, az eljárások legtöbbje a rendőrség jelzése vagy a Hatóság észlelése nyomán indul, de sor kerülhet eljárásra magánszemélyek által szóban vagy írásban tett bejelentések nyomán is. Az ügyintézési határidő harminc nap, majd harminc nap áll rendelkezésre a végrehajtás lefolytatására is.

A Hatóság szükséges esetben bizonyítási eljárást folytat le, meghallgatja az eljárás alá vont személyt, tanúkat, sértettet, majd határozatot hoz, melyben foglaltak betartása és teljesítése kötelező. Amennyiben a döntés jogerőre emelkedik és az önkéntes teljesítés elmarad, a szabálysértési hatóság elrendeli a végrehajtást. Ennek sikertelensége esetén kerülhet sor a közérdekű munkára átváltoztatásra, valamint a kiszabott pénzbírság elzárásra való átváltoztatására.

Amennyiben a bíróság az elzárásra való átváltoztatás tárgyában végzést hoz, de az eljárás alá vont személy kijelölt helyen és időben nem jelenik meg, hogy az elzárást letöltse, úgy a szabálysértési Hatóság elrendeli az elővezetést, melynek költségei az eljárás alá vont személyt terhelik.

Igazgatás hatósági jogszabályok

1982. évi 17. törvényerejű rendelet az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről

Az anyakönyv hatósági nyilvántartás, amely - az ellenkező bizonyításáig - közhitelűen tanúsítja a benne feljegyzett adatokat, illetőleg azok változását.

Anyakönyvet kell vezetni:

- a) a születésekről,
- b) a házasságkötésekről,
- c) a bejegyzett élettársi kapcsolatokról,
- d) a halálesetokról.

Az anyakönyvet községben, városban, megyei jogú városban és fővárosi kerületben a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője (a továbbiakban: anyakönyvvezető), valamint - az anyakönyvvezető számára e törvény által biztosított jogokat gyakorolva - az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szerv vezeti.

Az anyakönyvvezető tevékenysége felett a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve gyakorol felügyeletet. Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve:

- elrendeli - a hazai anyakönyvezés kivételével - az anyakönyvezést, ha annak alapja külföldi okirat vagy külföldi állampolgár által tett apai elismerő nyilatkozat;
- intézkedik a megsemmisült, elveszett, részben vagy egészben használhatatlanná vált anyakönyvek pótlása iránt;
- elbírálja a bemutatott külföldi okiratok elfogadhatóságát, amennyiben nem magyar állampolgár kíván Magyarországon házasságot kötni, vagy bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíteni;
- beszerzi külföldről az anyakönyvi okiratokat, illetőleg külföldre továbbítja azokat;
- kiadja az előírt feltételek megléte esetén a Magyarországon élő magyar állampolgár, hontalan, illetőleg a menekültként elismert személy külföldön történő házasságkötéséhez, bejegyzett élettársi kapcsolat létesítéséhez szükséges tanúsítványt;
- felmentést adhat indokolt esetben nem magyar állampolgár Magyarországon történő házasságkötése vagy bejegyzett élettársi kapcsolata létesítése esetén annak igazolása alól, hogy a nem magyar állampolgár házasuló házasságkötésének vagy a felek bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének személyes joga szerint nincs akadálya;
- ellenőrzi az anyakönyveket, az anyakönyvi alapiratokat, a betűrendes névmutatókat, valamint az apa adatai nélkül anyakönyvezett születések nyilvántartását (a továbbiakban együtt: anyakönyvi nyilvántartások) és az anyakönyvvezető tevékenységét;
- az illetékes anyakönyvvezető(k) akadályoztatása esetére kijelöli a helyettesítő anyakönyvvezetőt;
- előkészíti, szervezi és lebonyolítja az anyakönyvi szakvizsgát.

A születést és a halálesetet az az anyakönyvvezető anyakönyvezi, akinek működési területén az történt.

Jogszabály fejezetei:

- általános rendelkezések (az anyakönyv, hatáskör, felettes szerv, illetékesség)
- házasságkötés

- Bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése
- Névviselés, névmódosítás, névváltoztatás
- az anyakönyvek vezetése
- az anyakönyvvizetést követő és egyéb eljárások
- záró rendelkezések

1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről

Ez a törvény az állampolgárok, valamint az állami, önkormányzati, gazdasági és társadalmi szervezetek, továbbá más személyek vagyoni és egyes személyi viszonyait szabályozza. Az e viszonyokat szabályozó más jogszabályokat - ha eltérően nem rendelkeznek - e törvénnyel összhangban, e törvény rendelkezéseire figyelemmel kell értelmezni. A törvény rendelkezéseit a Magyar Köztársaság gazdasági és társadalmi rendjével összhangban kell értelmezni. A törvény védi a személyek vagyoni és személyhez fűződő jogait, továbbá törvényes érdekeit. A törvény biztosítja a személyeknek az őket megillető jogok szabad gyakorlását, e jogok társadalmi rendeltetésének megfelelően. A törvény védi a tulajdonnak az Alkotmányban elismert valamennyi formáját.

A törvény felépítése:

- Bevezető rendelkezések
- Személyek (jogképesség, cselekvőképesség)
- Jogi személyek
- A tulajdonjog
- A kötelmi jog
- Öröklési jog
- Záró rendelkezések

1993. évi LV. törvény a magyar állampolgárságról

Az Országgyűlés a magyar állampolgárság erkölcsi súlyának megőrzése és az állampolgárok Magyar Köztársasághoz való kötődésének erősítése érdekében, a magyar állampolgársági jog hagyományait és a nemzetközi szerződések előírásait figyelembe véve, a magyar állampolgárság keletkezésének, megszerzésének és megszűnésének szabályairól a következő törvényt alkotja:

A magyar állampolgárok között az állampolgárság keletkezésének, illetőleg megszerzésének jogcíme alapján különbséget tenni nem lehet. Senkit nem lehet állampolgárságától, illetve állampolgársága megváltoztatásának jogától önkényesen megfosztani.

E törvény

- a személy akaratszabadságának tiszteletben tartása mellett elősegíti a család állampolgárságának egységét;
- elősegíti a hontalanság eseteinek csökkentését;
- biztosítja a személyes adatok védelmét.

A törvénynek nincs visszaható hatálya. A magyar állampolgárságra azok a jogszabályok az irányadók, amelyek az állampolgárságra ható tények vagy események bekövetkezésekor hatályban voltak.

Magyar állampolgár az, aki e törvény hatálybalépésekor magyar állampolgár, továbbá az, aki e törvény erejénél fogva magyar állampolgárrá válik, vagy e törvény alapján magyar állampolgárságot szerez, amíg állampolgársága nem szűnik meg. Azt a magyar állampolgárt, aki egyidejűleg más államnak is állampolgára - ha törvény másként nem rendelkezik -, a magyar jog alkalmazása szempontjából magyar állampolgárnak kell tekinteni.

A törvény felépítése:

- Alapelvek
- A magyar állampolgárok
- A magyar állampolgárság keletkezése
- A magyar állampolgárság megszerzése
- Honosítás
- Alkotmányos alapismeretek vizsga
- Visszahonosítás
- Nyilatkozat
- Hatásköri szabályok, eskü és fogadalom
- A magyar állampolgárság megszűnése
- lemondás
- A magyar állampolgárság visszavonása
- A magyar állampolgárság igazolása
- Az állampolgársági eljárás
- Adatvédelem, adatszolgáltatás
- Névmódosítás
- A külföldi helységnév használata
- Záró rendelkezések

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Az Országgyűlés a jövő nemzedékért érzett felelősségtől vezérelve a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben, továbbá a Magyar Köztársaság Alkotmányában meghatározott gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvénnyel, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénnyel összhangban a következő törvényt alkotja:

E törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. A törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhivatalok, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálat, más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben

elismert jogait biztosítva járnak el. A gyermekek védelmének érdekében eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és - jogszabályban meghatározottak szerint - elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését. A gyermek családban történő nevelkedését segítő ellátást a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan kell nyújtani. A családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, korához és szükségleteihez igazodó gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését biztosítani kell. A jogszabályban meghatározott ellátások igénybevétele általában önkéntes. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője csak törvényben meghatározott esetekben kötelezhető valamely ellátás igénybevételére. A gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

Főbb fejezetek:

- Alapvető rendelkezések
 - Általános rendelkezéseket
 - Alapvető jogok és köteleességek
 - A gyermekek védelmének rendszere
- Ellátások
- Gyermekvédelmi gondoskodás
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása és irányítása
- A gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás szervezete és egyes eljárási szabályai
- Egyéb rendelkezések

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

A szociális ellátás feltételeinek biztosítása, a nemzetközi egyezményekben, így különösen az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Egyezségokmányában, továbbá az Alkotmányban meghatározott szociális jogok érvényre juttatása érdekében, a társadalmi szolidaritás alapján, valamint a jövő nemzedékért és a szociális segítségre szorulókért érzett felelősségtől vezérelve az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

E törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl - az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

Főbb fejezetek:

- Általános rendelkezések
- Pénzbeli ellátások
- Természetben nyújtott szociális juttatások
- Szociális szolgáltatások
- Az intézményi jogviszony
- Szerződéses szociális ellátások
- A szociális ellátások finanszírozásának egyes szabályai
- Záró rendelkezések